

Legens rolle i kliniske utprøvnings

Ansgar Berg

Prof. dr med
Klinisk Forskningspost - Barn
Kompetansesenter for Klinisk Forskning
Haukeland Universitetsykehus

Nødvendigheten av å inkludere barn i kliniske utprøvnings

- Barn rammes av sykdommer som sjelden forekommer hos voksne
- Barn er i stadig utvikling og forløpet av en sykdom kan artse annerledes i de ulike aldersgrupper (og enn hos voksne)
- Medikamenter omsettes annerledes hos barn og har andre virkninger/bivirkninger enn hos voksne
- Barn skal tilbys like sikker og utprøvd behandling som voksne pasienter

Hovedproblem ved kliniske utprøvnings på barn

Et etiske problem/dilemma oppstår som følge av at to viktige prinsipper kommer i konflikt med hverandre:

- Alle vil at legemiddelbehandling av barn skal være like godt dokumentert og trygg som hos voksne personer
- Ingen vil at barn skal utsettes for risiko ved kliniske utprøvnings

Tilgang versus beskyttelse

Utfordringen blir hvordan en best mulig kan balansere disse potensielt ulike målsetninger

Nødvendigheten av regulering

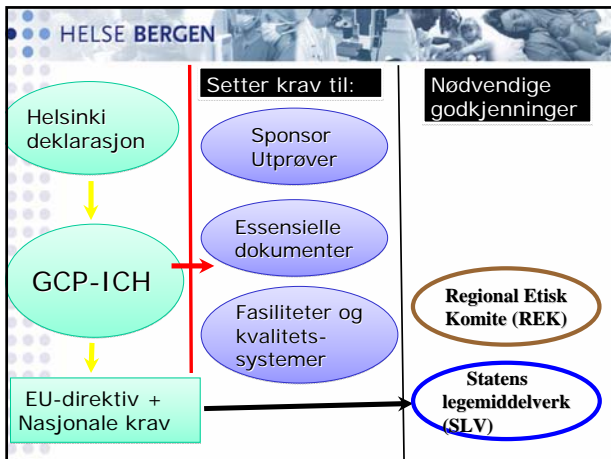
Beskytte barnets personlige integritet

- Det informerte og frivillige samtykket
- Forskningen skal komme barnet selv tilgode
- Nivåer for akseptabel risiko

Hvilke reguleringer må vi kjenne til?

- Helsinkideklarasjonen
- God klinisk utprøvningspraksis (GCP-ICH)
  - ICH-11: Clinical Investigation of Medicinal Products in the Paediatric Population
  - Ethical considerations for clinical trials on medicinal products conducted with the paediatric regulation (2008)
- Lov om medisinsk og helsefaglig forskning
  - LOV 2008-06-20 nr 44; "Helseforskningsloven"
- Forskrift om klinisk utprøving av legemidler til mennesker (FOR 2003-09-24 nr 1202)

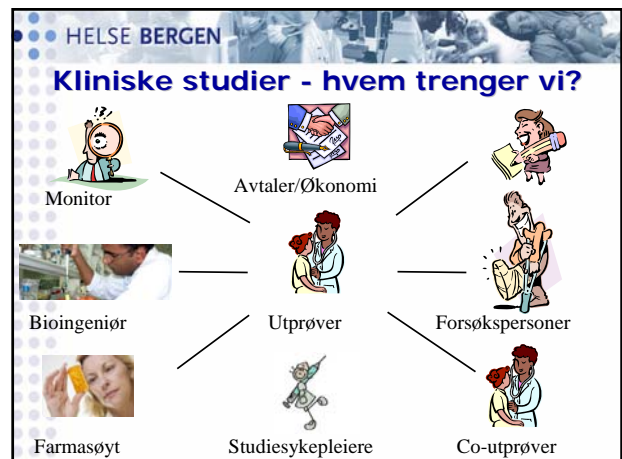

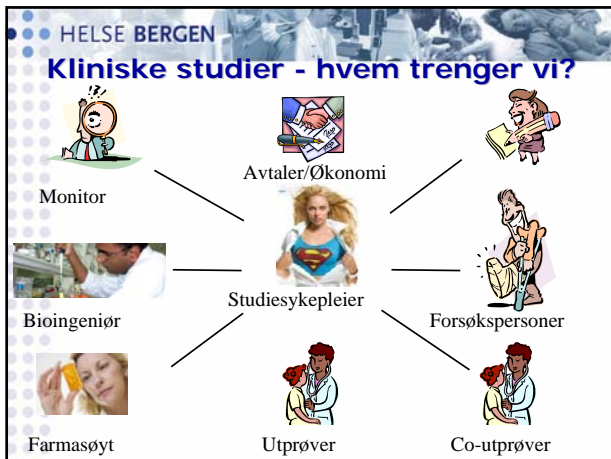
- HELSE BERGEN
- ### GCP - krav til utprøver
- Være kvalifisert (dokumentert i CV)
  - Ha tilstrekkelige resurrser (og pasienter)
  - Kommunisere med etikk-komite (hovedutprøver)
  - Innhente samtykke fra forsøkspersoner
  - Håndtere legemiddel i utprøvningen
  - Samle pasientdata og fylle ut CRF
  - Ha det medisinske og etiske ansvar for den enkelte pasient
  - Signatur og delegeringsliste
  - Bivirkingsrapportering

- HELSE BERGEN
- ### Prosjektleders plikter
- §5: Forskrift om organisering av medisinsk og helsefaglig forskning
- Faglig og vitenskaplig kompetanse til å gjennomføre aktuelle prosjekt
  - Ansvarlig for daglige drift av prosjekt og spesielt
    - Etiske, medisinske, vitenskapelige, personvern og informasjonsikkerhet ivaretas
    - Involvere forskningsansvarlig før prosjektstart
    - Ha nødvendig forhåndsgodkjenning fra myndigheter
    - At prosjekt gjennomføres i henhold til godkjent protokoll

- HELSE BERGEN
- ### Utprøvning i vanlig klinisk praksis?
- Personell**
    - Fagkunnskap, avsatt tid til prosjekt.
  - Infrastruktur**
    - Utstyr og lokaliteter
    - CRF (e-CRF)
  - Kompetanse**
    - Studiesykepleiere
    - GCP erfaring
  - Effektivitet**
    - Mye venting
-

- HELSE BERGEN
- ### Klinisk forskningspost - BARN (KFP-B)
- Tilrettelegge klinisk forskning hos barn
    - Tidlig fase (legemidler/ny teknologi)
    - Lokale forskermiljøer (UiB og Helse-Bergen HF)
    - Eksterne oppdragsgivere (2009 - 70%)
  - Lokalitet
    - Barneklirikken: sengepost + poliklinikk
  - Kjernerstab
    - Forskningslege (1/2 stilling)
    - Forskningsykepleiere (3 stillinger)

HELSE BERGEN

Suksessfaktor ved gjennomføring av kliniske studier?

TUDIE SYKEPLEIER

HELSE BERGEN

Sykepleierens rolle ved kliniske studier

Marianne Heradstveit
 Studiesykepleier
 Klinisk Forskningspost Barn
 Haukeland Universitetssykehus

HELSE BERGEN

Forberedelser til studien

- Hvor mye tid vil det ta.
- Hvilke ressurser trenger vi.
- Hvordan tilrettelegge slik at pasientene ønsker å delta.

HELSE BERGEN

Tilrettelegging

- Fleksibel timebok
- Avtaler med laboratoriet slik at studiedeltageren ikke må vente.
- Avtaler med apotek, kan evt medisin sendes hjem til pasienten.
- Tilby påminnelse om time pr epost/sms
- Sette av god tid til informasjon til barn og foreldre

HELSE BERGEN

Gjennomføring av studien

- Barnet og foreldre skal ikke måtte sitte og vente.
- Ha tid til å bli kjent med barnet slik at det kan spille på lag med oss.
- Ha tilgjengelig leker og spill
- Foreldre må få god opplæring i medisinbruk og dagbokføring
- Planlegge fremtidige visitter

Datainnsamling

- Study Operation Manual- SOM
- Studieprosedyrer er viktig å gjøre slik det står i SOM
- Dokumentere alt vi gjør.
  - Det som ikke er dokumenter er ikke gjort
- Case Report Form- CRF/ eCRF
- Advers Event
- Kildedokumenter-det første stedet vi skriver noe ned.
- Queries

Hva må til for å lykkes ved kliniske utprøvinger hos barn?

- Deltagelse i studier krever struktur og orden
  - Hos foresatte
  - Studiested (infrastruktur + logistikk)
- Velkvalifiserte studiesykepleiere
- Motiverte utprøvere med problemløsende holdninger og tålmodighet
- Administrativ forskningsstøtte (Innovest)